

علوم اقتصادیه و اجتماعیه

مجموعه گار

هر آيت برنجی کونی نصر اولنور

مؤسسلری :

احمد شعیب ، رضا نوقیو ، محمد هاربه

مندرجات :

عضویتلر و جمعیتلر : ساطع . — مجادله حیاتیه و تکامل
 جمیات : آصف فطی . — ویانه مؤعری : احمد شعیب . —
 موت بودجه : احمد مختار . — تریه عقلیه : دوکتور ادم . —
 فرانسه اخلال کبیری : احمد شعیب . — دیون عمومیه عثمانیه :
 محمد جاوید . — اشربات و وقایع اقتصادیه : محمد جاوید . —
 ۱۸۶۳ و ۱۸۶۴ سنلری استقراضنک مقاوله نامه سی .

مدیر و صاحب امتیازی :

محمد هاربه

امور اداره و تحریریه : نور عثمانیه جوارنده ملنن اداره خانه سی

نسخه سی : ۱۰ غروش

استانبول

باب طالی جاده سنده هلال مطبعه سی ، نومبرو ۶۶

تربیه عقلیه

۱

تربیه عقلیه ده اصول عمومی

تربیه حقنده اگ موجز و موضع تعریفی اعطا ایتمه موفق اولان.
حکیم شهیر (اسپنسر) دیورکه : مادامکه انسانلرده اگ مهم غایه
یشامقده ، یشامق کلمه سنک بتوره معانی واسعه سی جامع بر صورتده
یشامقده . او هالده تربیه نلک مقصدی دخی فصل یشامقده لازم اولدنی
اوکر نمکده باشق بر شی دکلد.

یشامق کلمه سنک معانی واسعه سی ندر ، جمعیت حاضرده حیات
دینلن فعالیت انسانیه نلک بتون جهات صرفیه سی تدقیق ایدرسه ک بومعانی
حقنده بر فکر ایدنمکمز قابل اولور . بو نقطه نظر دن مطالعه ایدنجه
انسانلری ایکی صورتله تلقی ایتمه مجبورز . فی الحقیقه انسان بر جهتدن
بالفس احتیاجات ماده و معنویه سی تطمین و تأمینه محتاجدر ، تعیر
دیگرله هبات فردیه سی لوازمی استحصاله بذل مساعی ایلکه مجبوردر ؛
دیگر جهتدن ده هر فرد ابتدا عائله نلک ، بعده ده بیوک مجموعهات
اجتماعیه نلک ، ده صکرده بر هیئت ملیه نلک و اگ صکرده انسانیت
عمومیه نلک بر جزویدر ، و بویله اولق اعتباریه کنندی محیط اولان
کوچک و بیوک هیئت اجتماعیه لرله تمادی بر مناسبتی موجوددر .

و بناءً عليه بر فرد اجتماعی اولدینی جهتله برده هیأت اجتماعی سی واردر، و بر فرد یکانه اولمق اعتباریله نصل بر طاقم احتیاجاتی وارسه بر فرد اجتماعی اولمق اعتباریله ده اولهجه بر جوق احتیاجاتی موجوددر. حیسات عمومیتی اعتباریله حیسات فردیه ایله حیات اجتماعی احتیاجات مختلفه سنک تطمین و تأمین ایله قابلدن.

انسان بر فرد اولمق اعتباریله حیات خصوصیه سنی تأمین خدمت ایده جک احتیاجات مادیه و معنویه سنی یشامقده اولدینی وسط Milieu دروننده بوله جق و بو وسطدن اخذ ایده جکدر. حیات مادیه سی لوازمک کافه سی بو وسطده موجوددر، کندسی ده بو وسط دروننده یشامقه مجبوردر، بناءً علیه ادامه حیاتی ایچون کندینی بو وسطه اویدر مغه. شدیداً محتاجدر. تعیر علیسی ایله فرد ایله وسط آره سنده بر تطابق Accomodation موجود بولغنی لازمدر. دهها واضح بر صورتده ایضاح ایتک ایچون دیلمک: بز احتیاجاتمزی شو بولدیغمز اقلیم معتدله تحری به مجبورز. بواقلیک بزه اعطا ایده جکی لوازم حیاتیه ایسه بدیهیدر که آفریقا چوللرینک ویا سیریا بوزاقلرینک اعطا ایده جکی لوازمه بکزه مز، بزم عضویمز اوصورتله یابش اولمکی که یشاد یغمز وسطده بولدیغمز لوازم مادیه دوام حیاتمزه تماماً کافی کسون. یوقسه بو تطابقدن نه قدر اوزاقلایر سق و مثلاً بر چینلی و یاخود لاپونیالی کبی یشامغه نه قدر اوزه نیرسه ک حیاتمز اودرجه کسب مشکلات ایدر.

فقط بزم بولدیغمز وسط یا لکز شو طویراقدن، شو معتدل اقلیمدن عبارت دکلدن. بو وسط ترانی اوزرنده یشایان هیئت اجتماعی دخی بزم ایچون برنجیدن دهها مهم ایکنجی بر وسطدر. بو هیئت اجتماعی سنک قوانین و اعتیاداتنه تطابق سایه سنده در که حیاتمز قابل ادامه اوله بیلیر.

کنندیزی آریجه شو وسط اجتماعینک شرائط خصوصیه سنهده اویدیرمغه
 مجبورز، یوقسه ترکیاده یشارکن انکلین آداب وقوانینه رعایت ایتمه
 کیدرسهک حیاتمز هر کون یکی بر انکله چاربه رق متمادی جریجه لرله
 مضطرب اولور. بناءً علیه سلامت لازمه ایله دوامی قابل اولماز.
 مع مافیه آداب اجتماعییه رعایت محقق برکوسفندی اذعان کبی هرامره،
 هر اعتیاده، هر اعتقاد باطله قبالی کوزله رعایتی ایجاب ایتز، هر فرد
 هیئت اجتماعیسنک چیزدیکی طریقندن قطعاً انحراف ایتمه که مجبور اولسه
 ایدی، علماً، اخلاقاً، صنعتاً وحتی ادارهً هیچ بر ترقی موجود اولسنه
 امکان قالمآزدی. بناءً علیه محیط اجتماعیزه رعایت ایتمه که برابر حقیقه
 ترقیه، ماده و معناً تکامله خدمت ایتک ایچون سویه عامیه دن بر آز
 انحرافه، بر آز تعالی و تصاعده مجبورز. بر تعبیر دیگرله ده سویله
 بیلیرزکه: بیولوژیک بر قانون مهمی ایجابجه بر فرد بولندیفی وسطی
 آز هور دکتوبرمک ایچوره اولر محقق کنندی او وسطه اویدبرمه
 محتامبر. بناءً علیه هیئت اجتماعیده خادم ترقی و تکمل اولق ایچون اولر
 کنندی بولندیفی ظرف اجتماعی قالبنه سوقی لازمدر. یعنی ترقی
 و تکمل ایچون بر اختلافینک فعالیت عقیه سنی دکل، فقط بر اصلاحات
 پرورک مساعی مثره سنی تقلید ایتلیدر. عصیان ایله اصلاح ایکسی ده
 سویه عمومیه بی تجاوز دیمکدر، فقط ایکسی آره سنهده نه قدر عمیق
 بر اوچوروم موجوددر.

بتون بو ملاحظاتمزه انسانی بر فرد خصوصی شککنده تصور
 ایلدک. فقط بر آزده جهت اجتماعی سنی، جمعیتک بر جزوی اولق
 اعتباریله حصه سنه دوشن وظائف اجتماعی بی نظر تدقیقه آلیرسه ق
 کوره جکزکه حیات فردیه کبی حیات اجتماعی دخی متمادیاً تعالی و تصاعدی

انصلاص و تکمیلی ایجاب ایدر؛ بر فرد شخصاً هیچ برکون بر اولکی کونکی فرد دکلدر، متادیا ترقی ایدر، متادیا کوچکر بودیکی کبی محفوظات عقلیه سی دخی تراید ایدر، یوقسه هر فردی الی الابد علی حاله قالمش فرض ایتک حیاتی منعدم فرض ایتمکله بر در. حیات فردیه نصل بر فوق الکمال [۱] Idéal تعقیب ایده رک متادیا ایلری کتمکله قابل ادامه ایسه حیات اجتماعیة نک دوا می ایچون ده متادیا علماً، اخلاقاً، حسناً، خلاصه اجتماعاً بر فوق الکمال تعقیب ایدرک ایلری کتمسی لازمدر. فی الحقیقه هر فرد احتیاجات حیاتیة سنی نه قدر زیاده تطمینہ قصد و تشبث ایدر سه معلومات عقلیه سنی ده اودرجه ایلری ایصاله مجبوردر؛ فقط علمک، معلومات عقلیه نک الک قیلمسی یالکز بر فردک دکل، بتون بر هیئت اجتماعیة نک، بتون انسانیتک نصیب علمسی تربید و تمینیه خدمت ایدن مکتسباتدر. انسان، بر شخص اولقاً عباریله قواعد اجتماعی و قوانین ادارهیه حرفی حرفنه رعایت ایتک سایه سنده صاحب اخلاق بر انسان صفتیله یشایه بیلیر، فقط بر هیئت اجتماعی بوضورتله یشایه من. بر هیئت اجتماعیة نک بتون افرادی بویله قصورسز، فقط قصورسز اولقله برابر هر درلو تعالی و ترقیدن محروم اولورسه متادیا بولندینی نقطه ده طورمغه و بناء علیه تدنی به مجبور اوله رق تاریخ کائناتده هیچ بر ایز بر اقدقدن بشقه حتی یواش یواش زواله بیله مجبور اولور. چونکه بر فرد نصل بر وسط دروننده یشارسه هر هیئت اجتماعی ایچون دخی کذلک بویله بر وسط موجوددر

[۱] این جنسه منسوب افراددن برخی هر خصلت خصوصیه دن تجرید ایدرک یالکز اوجنسک اوصافی ایله متصف فرض ایدیکز. بوفرد اوجنسک هیئت مجموعه سی ایچون بر «نمونه» اولور. صکره بو نمونه یی مکارم و محاسن محمله نک کافه سی ایله تزین ایدرک تصور ایده بیله چککز اک تام کماله متواصل فرض ایدیکز، بوده اوجنسک هیئت مجموعه سی ایچون بر فوق الکمال Idéal اولور.

مثلاً عالمه اك كوچك برهیت اجتماعی در ، يشاد یغمز مملکت بوعالمه ایچون بروسطدر ، يشاد یغمز مملکت ایچون دخی افرادی بولندیغمز وطندها واسع بروسط اولمش اولور ، وطنز ایچون دخی کره ارضک زمین حاضری دهها منبسط بروسط اولمش اولور. والی آخره بوصورتله قیاس اینده بیلیرز . وبوقیاس ایله ادراک ایدرزکه قانون ازلی کائنات اولان ترقی ونظام خدمت ایتک ، بتون کائنات وانسانیتک متغادیا متوجه بولندیغی فوق الکماله تقرب ایتک ایچون کندیمزی بروسط عمومییه اویدیرمغه ، حیات عمومییه کائنات ایله هم آهنگ اولارق نصل فردا تکامله چالیشیرسحق اجتماعده اوصورتله تکامله چالیشمغه ، وبزی محیط اولان سویه عمومییه یالکیز مواصلت دکل حتی بوسویه بی ده مجاوزه مجبورز .

اشته تربیه عقلیه حیات فردیه و اجتماعیته شو یوقاریدن بری صاید یغمز لوازمی تأمین، یعنی هم شخصاً ملکات عقلیه بی تمیه ایدرک سویه عمومییه کتدیکه متجاوز افراد یتشدیرمکه وهمده اجتماعاً مکتسبات علیه اجتماعی بی تربید سایه سنده هیئت اجتماعیته هیئت مجموعه سبیلله هرکون برخطوه دهها ترقیسی نظمینه مجبوردر .

فقط هر نه صورتله اولورسه اولسون تربیه عقلیهته مقصدی نهایتده هر فردک یکان یکان تمیه عقلیه سنده خدمت ایتمکله قابل استحصالدر . بناء علیه اجتماعی وفردی نتیجه ملاحظاتمز کنه انسانی ، انسان اولوق اوزره تلقی ایدرک ومع مافیه هیئت اجتماعیله ایله اولان مناسبیتی اونوتیمه رقی تمیه عقلیه لری قواعدنی تعلیمه منجر اولور . فقط انسانلر آره سنده نه قدر عمیق فرق لر موجوددر ، چهره لر آره سنده نه قدر لایعد تحولات وارسه دماغلر آره سنده دخی اودرجه تحولات نمایاندر. بر بنیه بی تصحیح وتقویه ایچون اولوا او بنیه بی مطالعه ایتک ، او بنیه ته محتاج اولدیغی اصلاحاتی نظر دفته

آله‌رق فیزیولوژی قوانیندن انحراف ایتماک شرطیله تنبیه بدنی به خدمت ایتماک لازمدر . کذلک تربیه عقلیه ده دخی بر ماده خصوصیه موجوددر صحت بدنیهمزک مکانی بزم بدنمز اولدینی کبی عقمزکده مکانی دماغمزدر ملکات عقلیه دماغک فعالیت خصوصیه سندن بشقه بر شی دکلدر . دماغی نه درجه تقویه وتنیه ایدرسهک قوای عقلیه دخی اودرجه انصالح کسب ایده جکدر ، تعبیر دیکرله ملکات عقلیه به خدمت ایتماک ایچون ملکات عقلیه نیک مقری اولان دماغه خدمت ایتماک لازمدر . دماغک تابع اولدینی قوانین فیزیولوژی معلوممز اولمزه و بو قوانینه رعایت ایتماکی نیتزهک تربیه عقلیه بی ثمر بر صورتده توجیه واجرایه غیر مقدر اولاش اولورز . مقصدیمزک نرهده منتهج اوله جخی یواش یواش آکلاشبیلیور ، صربی اطفال اولان ذواتک وظائفنه قاریشقی ایستیمورز ، اطفال ویاخود رجالک تربیه لری صریبلره مودوع برر وظیفه دره فقط بووظیفه نیک حسن اجرایی ایچون ییلنمسی الزم اولان برچوق معلومات وار ، تربیه عقلیه بی قبول ایده جک اولان دماغلرک تابع اولدیی قوانین فیزیولوژی . بونلری کوسترمک ایسه اطبانک وظیفه سیدر . اشته بووظیفه بی کوزنماک مقصدیله درک تربیه عقلیه ده نه کبی قواعد روحیه به تبعیت ایتماک لازم کلدیکنی مطالعه یه تشبث ایده جکز .

فی الحقیقه پسقولوزی قوانینی هنوز بر تربیه مقهوریه رهبرلک ایده جک درجه ده ترقی ایتماشددر معلومات مکاتبه من میاننده دهاپک چوق مظالم ومجهول نقطه لرده موجوددر . خصوصیه تربیه عقلیه ده اک زیاده نظر مطالعه یه آله جتمز جهتی ، یعنی تربیه اطفالی بر اساس علمی متینه استناد ایتدیرمک ایچون اک زیاده احتیاجمز بولسان حادثات روحیه اطفال حقنده کی وقوفمز هنوز پک ناقصدر . فقط بو نقصان ایله برابر کنه تربیه

عقلیه ده معلومات روحیه اوزرینه بنای مطالعات ایتمه مجبورز علم روحك
حال حاضرینه توفیق حرکت ایدرسهك تربیه عقلیهك بوكون الكزاده
قابل اجرا اولان تطبیقات جدیدیه ومثمره سینه موفق اولورز . متفكرینك
بی نهایته مساعیسیله معلومات روحیه تزیاید ایتدیکجه علم تربیهك دخی حصه
مند اوله جفی شبهه سزدر مع مافیهمادام که حال حاضر مدنیزده تربیه عقلیه دن
استیصال ایده بیله جکمز نتایج مفیده بسیقولورزی حاضر قواعدینی تقییده
کوستره جکمز جدیت وموفقیت ایله متناسبدر ، احوالده مطالعه سینه تثبیت
ایتدیکمز مطالعات علیهك خصوصیه بز عثمانیلرجه نه مرتبه لزوملی اولدینی
سهولته تیقن ایدیلیر .

تربیه عقلیه ده دیگر مهم بر نقطه واردرکه املدی عقلی ایله تربیه
عقلیه بی بر برینه قاریشدر مامقدر . کوچوک ، بیوک ، دست تربیت معلمینه
مودوع اولان افراد انسانیهك کافه سی خصوصیه بزم مملکتیزده تمیه
دکل املیه معروض قیلنورلر ، یعنی طفلك دماغنه متادیا معلومات جدیدیه
یرلشدر یوروز ، دائماً حافظه سینه مراجعت ایدرك تغذیه صنایعه یه *gavage*
مجبور ایمشز کی بوش بولدیممز مفکره طفلی لزوملی لزومسز وقابلیت
واستعدادینی نظردقته آلمایه رق معلومات متنوعه ایله طولدیرمغه چالیشیوروز
حالبوکه مربیلرك وظیفه سی بوش چوواله جوینز طولدیررکی چوجوغك
ذهنی متادیا املا ایتك دکلدر ؛ وظیفه اصلیه مربی قوای روحیه
طفلی تقویه وتمیه ایتك ، ملکات عقلیه سنی متادیا تهذیب واصلاح ایتك ،
قوه محاکمه سنی برسیدل سلامت دائره سنده تسویق ایده جك اقتدار
بخش ایتکدر . بر تشبیه عامیانه ایله چوواله جوینز طولدیرمیه جقز ،
فقط ممکن مرتبه فضله جوینز استیعاب ایتك ایچون چووالی قوتلندیره جکز ،
چوجق جویرلری یواش یواش کندی جمع ایده جکدر .

دها عمومی بر صورتده توضیح ایچون اسپنسرک قاعده آیه سنی
ذکر ایده لمکه علی العموم اصول تربیه لرده دائماً بو دستور متینه رعایت
ایتمکه مجبوریت قویه واردر :

تربیه، نمای معنوی روحینک مقابل ماد بیدر. [۱]

بومقدمات نظر دفته آنیرسه مطالعه سنه تشبث ایتدی کمز تربیه عقلیه
اصول روحینک نه درجه مفید اولدیفی نظر لرده تبیین ایدر . یالکیز
شوراسی وارکه بروجه آتی بیان ایده جکمز معلوماتی واضحاً آکلایه
یملک ایچون فیزیولوژیدن ، تشریحدن ، قوانین روحیدن آز چوق
صاحب وقوف بولتمق لازمدر . حالبوکه بز سویه عرفان عمومی بی نظر
دفته آلمغه مجبور بولندیغمز دن مطالعاتی بر آز ساده لشدیره رک بیان
ایتمکه و بعض جهت لرده بلکه ده معلومی اعلام قیلندن تکرار لره مجبور
اوله جغز . کنه بومقصدده مبنی درکه تربیه عقلیه حقنده غریبه یازیلان

[۱] اسپنسرک شو قاعده سنی ظن ایدر زکه بروجه آتی ایضاح ایتک قابلدر :
اثنا یون نظریه سنی قرون قدیمه بقایای کبی تلقی ایده بیلیرز ، بوکون طبعده ، حفظ
صحتده ، پسقولوژیده و بناء علیه تربیه ده احدیون نظریه سنه تبعیت ایتک کلکیز الزمدر .
یعنی مادیات ابله معنویاتی بر برندن تفریق ایتیه رک بولنرک بر برینه تماماً مربوط
بولندیفی نظر دفته آله جغز ، معنویاته طائد اولان ملکات عقلیه اساساً دماغ ابله
متناسب و دماغک تحولات کیه و کیفیه سنه نظراً متبدلدر . ملکات عقلیه فعالیت
دماغیه نک بر تظاهریدر بناء علیه ملکات عقلیه یی نیمه ایچون بالذات مادی بی نظر
دفته آلمق یعنی دماغی تربیه ایتک الزمدر . نمای روحی فی الحقیقه معنویدر ،
فقط بزم نظر دفته آله جغمز بومعنویتک مربوط بولندیفی مقابل مادی ، یعنی
ماده دماغیه نک فیزیولوژی و پسقولوژی قوانیننه تبعاً تمیه سیدر .

معنا، مؤلفاتی عیناً ترجمه ایمیہ رک بر قاچ جہتدن اقتباسه و اقتباساتمزی
قارئین عثمانیہ بر شکلده توضیحه مجبور اولیورز .

(مابعدی وار)

دو قنور ادهم